

energiavirasto

Sähkömarkkinoiden tilanne ja valmisteilla olevat muutokset EU:n sähkömarkkinamalliin

SIL - Sähköpäivä 2023, 17.8.2023

Johtaja Antti Paananen, Energiavirasto

Reilua energiaa

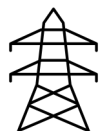
Energiavirasto valvoo ja edistää

Riippumaton kansallinen sääntelyviranomainen

Suomalaisen ja eurooppalaisen **energia- ja ilmastopolitiikan toimeenpanija**

ENERGIA- MARKKINAT

Sähkön ja kaasun tukku- ja vähittäis-
markkinoiden sekä sähkö- ja kaasu-
verkkojen toiminnan valvonta ja
edistäminen.

MARKKINAT

VERKOT

ILMASTO- TAVOITTEET

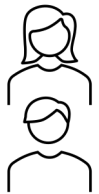
Ilmastotavoitteiden toteutumisen
edistäminen ja valvonta
päästökaupan, uusiutuvan energian ja
energiatehokkuuden alueilla.

PÄÄSTÖKAUPPA

UUSIUTUVA ENERGIA

ENERGIATEHOKKUUS

Energiavirasto lukuina vuonna 2023

**Henkilöstöltään
Suomen nuorin virasto**
Keski-ikä alle 40 vuotta

**Työllistämme lähes 120
osaajaa**
yhteensä 100 henkilötyövuotta

Bruttomenot 10,9 milj. euroa
- Toimintamenot 9,1 milj. €
- Maksullisen toiminnan tuotot 1,8 milj. €

**Energiaviraston lakisäätteiset
toimeenpanotehtävät**
lisääntyvät joka vuosi

Edistämme ja tuemme hiilineutraalin yhteiskunnan rakentumista vuosittain sadoilla miljoonilla eurolla

Energiaintensiivisen
teollisuuden
sähköistämistuki
150 milj. €

Uusiutuvan
energian sähkön
tuotantotuki
135,4 milj. €

Liikenteen infratuki
sähkö/kaasu/vety
latausasemat
21,5 milj. €

Energiatehokkuuden &
uusiutuvan energian
edistäminen
4,4 milj. €

Keräämme valtiolle tuloja vuosittain satoja miljoonia

Päästöoikeuksien
huutokauppatulot
450 milj. €

Sähkö- ja maakaasu-
verkkomaksutulot
5,5 milj. €

ENERGIAVIRASTON STRATEGIA VUOTEEN 2030

Visio

Luotsaamme Suomea energiamurroksessa kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa. Olemme onnistuneet, kun ilmastotavoitteet toteutuvat ja energiamarkkinat toimivat.

Strategiset painopisteet

Palvelumme ovat asiakaslähtöisiä ja toimintamme laadukasta. Olemme sitoutuneita, osaavia ja rohkeita.

Viestimme, jaamme tietoa ja toimimme verkostoissa tavoitteellisesti.

Toiminta-ajatus

Edistämme ja valvomme ilmastotavoitteiden toteutumista ja energiamarkkinoiden toimintaa.

energiavirasto

Arvot

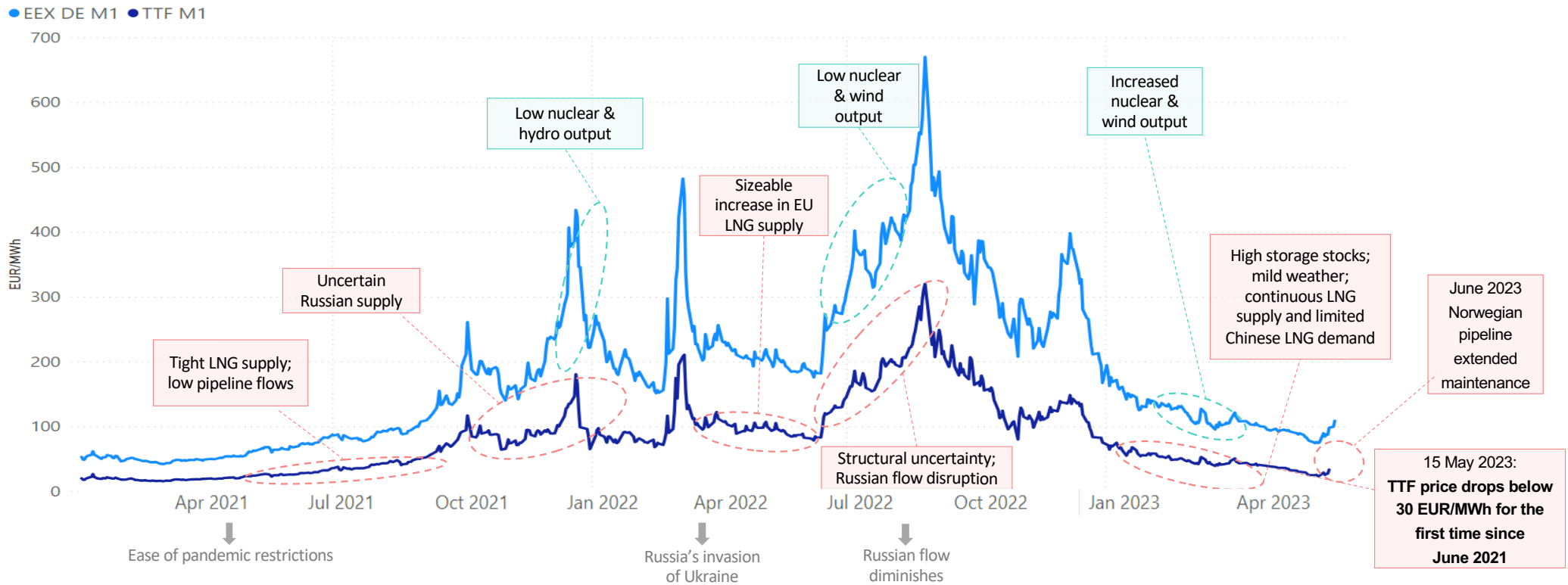
Teemme yhdessä työtämme:
Yhteisen hyvän puolesta
Aktiivisesti ja rohkeasti
Vuorovaikutteisesti ja avoimesti
Olennaiseen keskittyen

Sähkö- ja kaasumarkkinoiden tilanne

Wholesale prices have fallen substantially after 2022 'rollercoaster' ride...

Electricity & natural gas price evolution, January 2021 – June 2023 (Month Ahead, EUR/MWh)

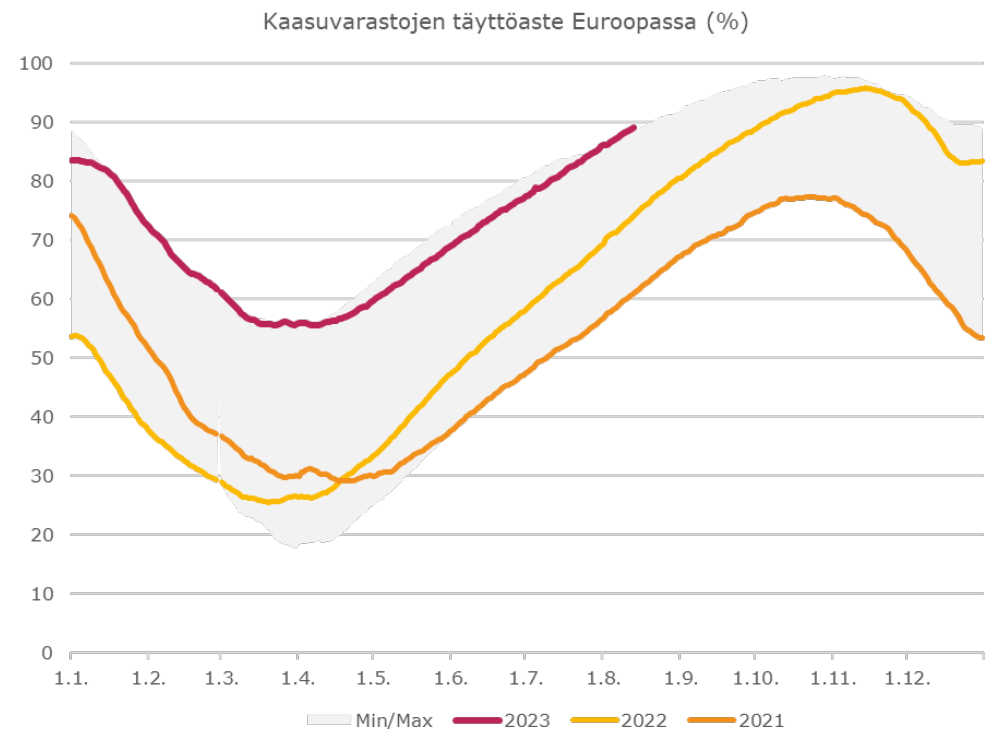
An improved demand-supply balance has driven energy prices further down during the last months. However, supply is overall still tight, making prices rather volatile and exposed to unexpected developments. China's LNG demand remains an important factor for EU gas prices going forward.

Source: ACER based on Platts price data.

Note: TTF Month-ahead and EEX Germany Month-ahead contracts are, respectively, the referential EU price benchmarks for gas and electricity delivery.

Kaasuvarastojen tilanne näyttää selvästi paremmalta kuin viime vuonna

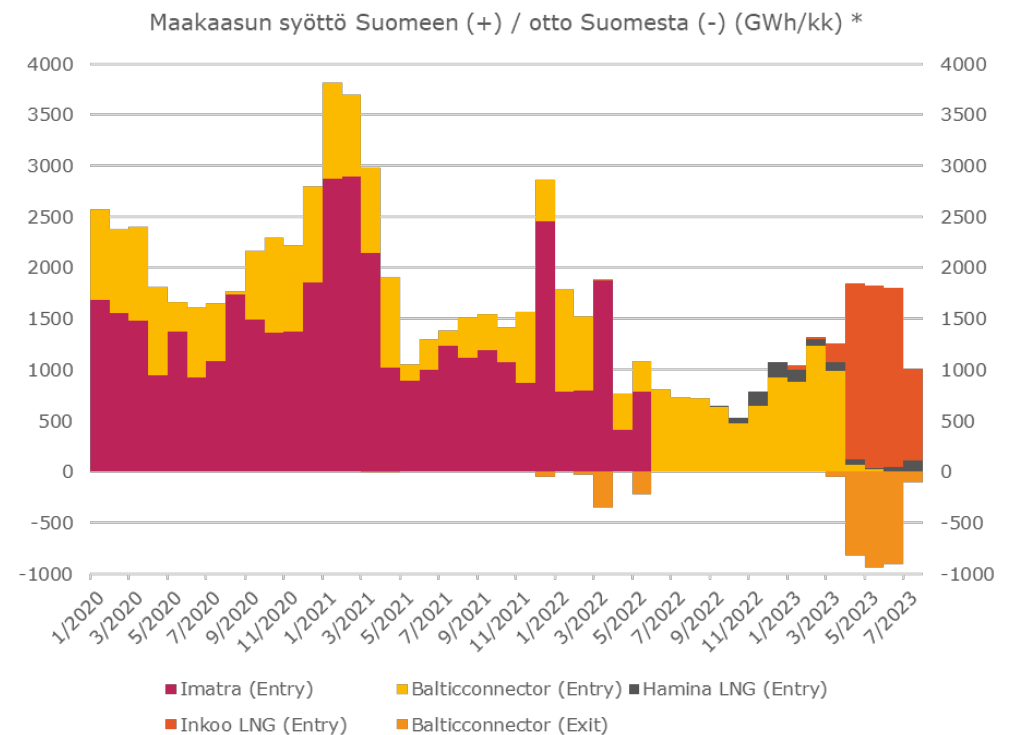
- Kaasuvarastojen täyttöaste Euroopassa on selvästi parempi kuin edellisvuosina
- EU:ssa on asetettu tavoitteeksi saavuttaa kaasuvarastojen 90 %:n täyttöaste 1.11. mennessä vuosittain
- EU:ssa venäläistä kaasua on korvattu erityisesti LNG tuonnilla sekä vähentämällä kaasun käyttöä

Lähde: GIE (Gas Infrastructure Europe)

Suomessa kaasumarkkinoiden rakenne muuttunut perusteellisesti varsin lyhyessä ajassa

- Venäjän kaasun tuonnin loppuminen korvautunut tuonnilla Baltiasta sekä Inkoon LNG terminaalin kautta
- Keväästä lähtien myös ollut vientiä Inkoosta Balticconnectorin kautta Latvian kaasuvaramoon
- Kaasun kulutus Suomessa väheni viime vuonna yli 50%

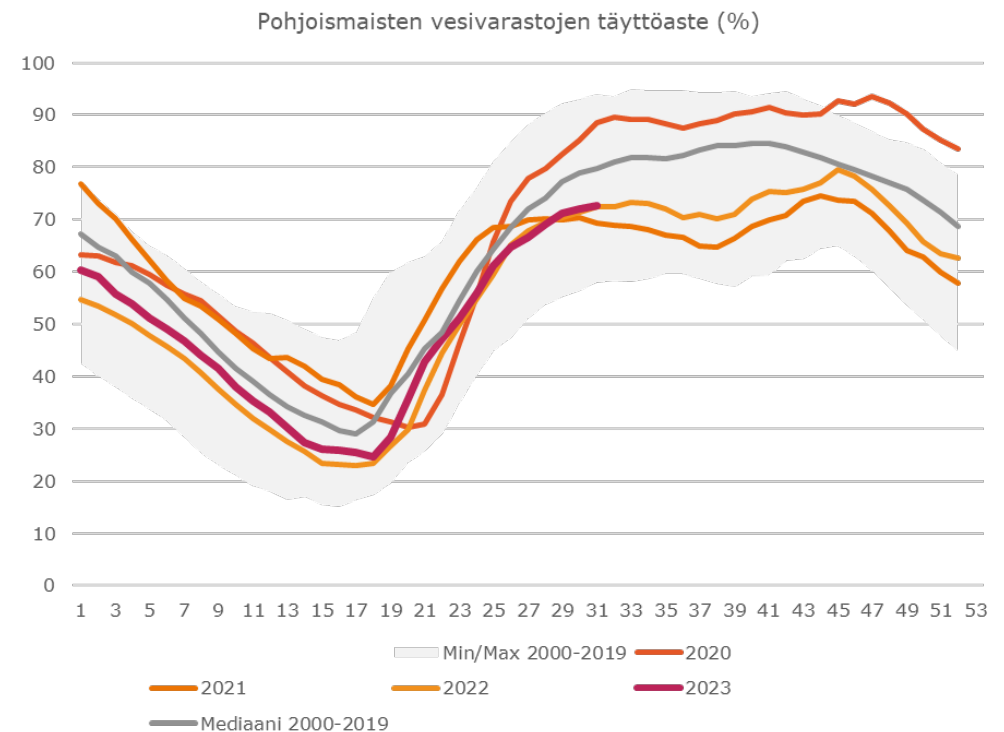

* Ei sisällä LNG tuontia Porin ja Tornion terminaaleihin

Lähde: ENTSOG Transparency platform

Pohjoismaiden vesivarastojen osalta ollaan viime vuoden tasolla

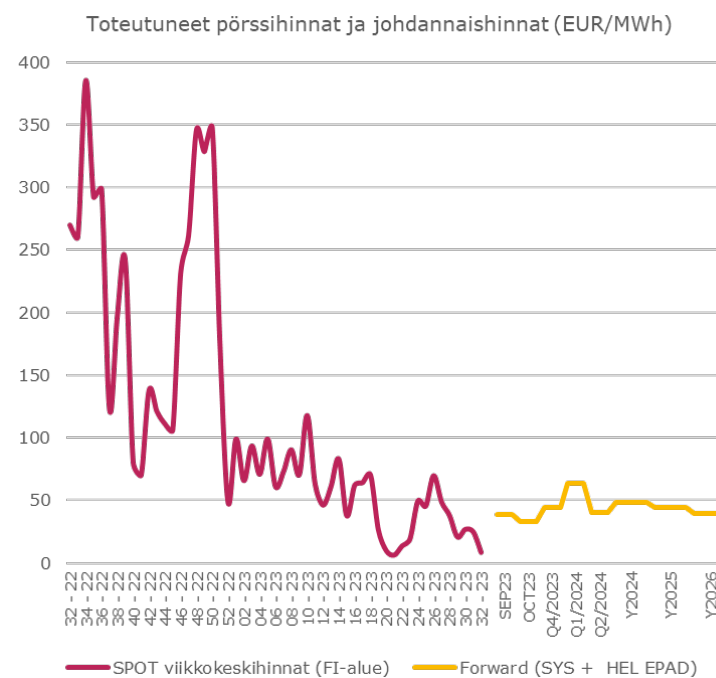
- Vesivarastojen osalta ollaan hieman pidemmän aikavälin mediaanitason alapuolella
- Syksyn sateet vaikuttavat merkittävästi, millaisiksi varastotasot kehittyvät talvea kohti
- Syksyllä 2020 vesivarastotasot Pohjoismaissa olivat poikkeuksellisen korkealla

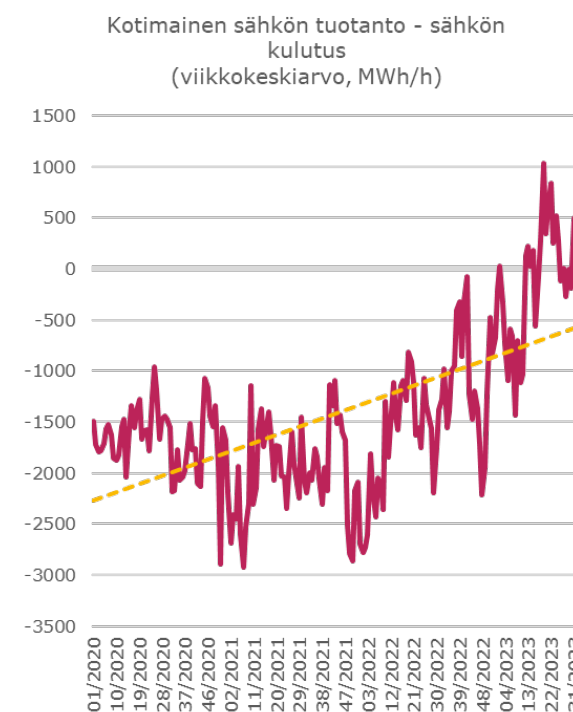

Sähkön tukkumarkkinoilla tilanne rauhoittunut selvästi

- Sähkön pörssihinnat tasoittuneet
 - Touko-kesäkuun vaihteessa sekä elokuun alussa nähtiin hyvin alhaisia Spot-hintoja
- Johdannaismarkkinoiden kauppojen perusteella markkinoilla tällä hetkellä ei odoteta ensi talvelle ja lähivuosille korkeita keskimääräisiä hintoja
- Ollaan siirrytty kohti omavaraisuutta
 - Uutta tuotantokapasiteettia (OL3 + tuulivoimaa), kulutus laskenut

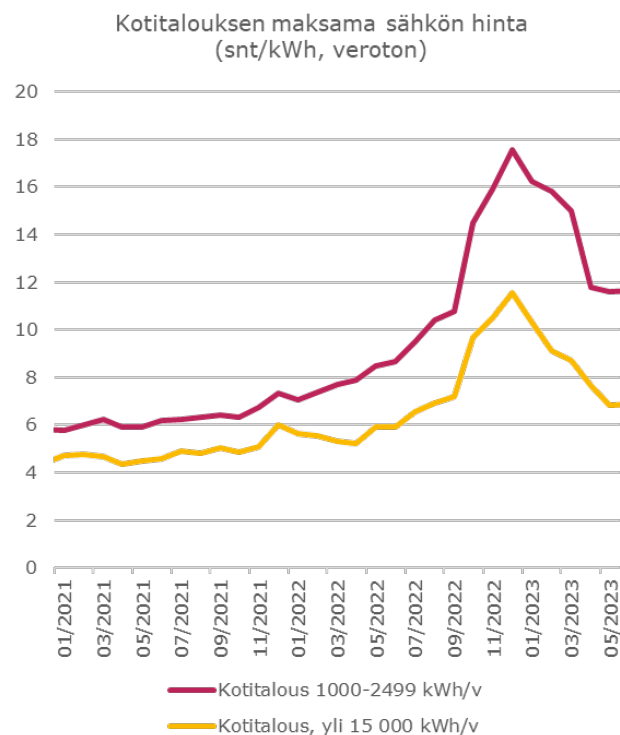
Lähde: NordPool ja Nasdaq OMX

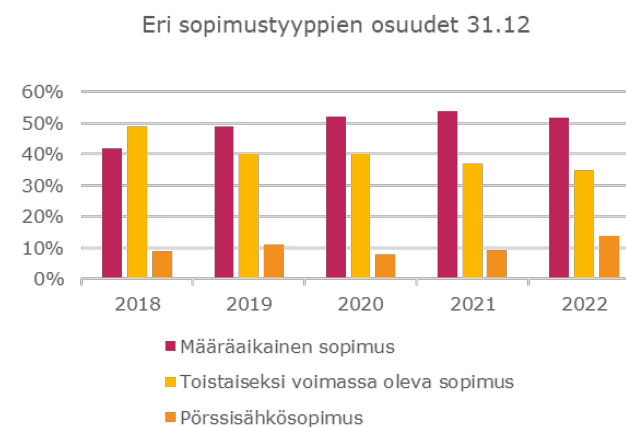
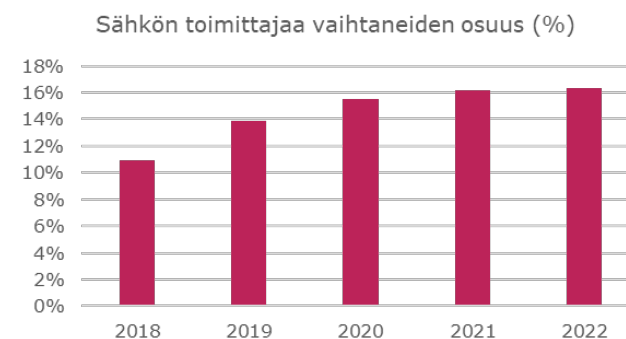
Lähde: Fingrid

Tukkuhintojen lasku on heijastunut sähkön vähittäishintoihin

- Erilaisten sähkösovimusten tarjonta on elpynyt
- Sähkön toimittajaa vaihtaneiden asiakkaiden osuus oli viime vuonna n. 16 %
- Puolet sähkösovimuksista on määräaikaista
 - Pientä siirtymää määräaikaista pörssisähkösovimukseen
 - Pörssisähkösovimusten osuus pienempi kuin naapurimaissa

Lähde: Tilastokeskus

EU:n sähkömarkkinasäätelyn muutokset

Taustaa komission ehdotuksille

- Euroopan komissio antoi 14.3.2023 kaksi ehdotusta sähkön markkinamallia koskevaksi lainsäädännöksi
 - Ehdotus **EU:n sähkömarkkinamallin parantamiseksi**; sekä
 - Ehdotus **unionin suojaamiseksi paremmin tukkumarkkinoiden manipuloinnilta**
- Venäjän hyökkäyksen seurauksena syntynyt energiakriisi nosti energian hinnat korkealle
- Kriisi osoitti puutteet markkinamallissa nopeasti kohonneiden sähkönhintojen altistaessa kuluttajat ja teollisuuden markkinahäiriöille
- Eurooppalaiset sähkön sisämarkkinat ovat tuoneet valtavat hyvinvointihyödyt
- Markkinoita tarve tarkastella lyhyen aikavälin lisäksi myös pidemmällä aikavälillä

HUOM! Komission ehdotusten käsittely Euroopan Neuvostossa ja Parlamentissa on vielä kesken, joten lopullisiin säädöksiin voi tulla neuvottelujen perusteella vielä muutoksia

Ehdotusten tavoitteet

- Uusiutuvan energian hyötyjen jakaminen
- Päästöttömän teknologian investointien varmistaminen
- Parannetaan kuluttajansuojaa
- Sähkön kuluttajahinnat tukkumarkkinoiden hinnat erilleen
- Pitkät sopimukset osaksi markkinamallia
 - Asiakkaalle hintavakautta sekä tasainen tulovirta vähentämään taloudellista riskiä ja pääoman hintaa
- Joustava sähköjärjestelmä
 - Parannetaan uusiutuvan energian kannattavuutta

Komission ehdotukset sähkömarkkinamallin muutoksista

Sähkön sisämarkkinadirektiivi

- Kuluttajat
 - Asiakas voi vapaasti valita sähkönmyyjänsä sekä saada halutessaan yhden tai useamman mittauspisteen käyttöpaikkansa liittymispisteessä
 - Asiakkaille oikeus pyytää vähintään yhden vuoden pituista määräaikaista kiinteähintaista sähkösopimusta
 - Aktiivisten asiakkaiden on voitava jakaa tuottamaansa sähköä muille aktiivisille asiakkaille koko Suomen alueella tasejakson sisällä
- Sähkön toimittajien riskienhallinta
 - Sääntelyviranomaisen varmistettava sähkön toimittajien asianmukaiset suojausstrategiat sähkönhintariskin hallitsemiseksi

Komission ehdotukset sähkömarkkinamallin muutoksista

Sähkökauppa-asetus

- Joustoa koskevat tukitoimet
 - Sääntelyviranomaisen arvioitava kansallinen jouston tarve seuraavaksi viideksi vuodeksi joka toinen vuosi
 - Asetetaan kansalliset tavoitteet, joiden täyttämiseksi jäsenvaltio voi ottaa käyttöön joustoa koskevat tukitoimet
- Pitkät sopimukset
 - Jäsenvaltioille velvoite edistää pitkiä sähkön hankintasopimuksia (PPA) valituille asiakasryhmille
- Tukimekanismit uudelle tuotannolle
 - Sähkön tuotannon tuki perustuisi kaksisuuntaisiin hinnanosopimukseen (CfD)
 - Aurinko- ja tuulivoima, ilman varastoa oleva vesivoima, geoterminen sekä ydinvoima
 - Uudeksi kapasiteetiksi katsotaan myös investoinnit olemassa olevan tuotantokapasiteetin uudelleen käyttöön ottamiseksi sekä vanhan tuotantokapasiteetin elinkaaren jatkaminen

Komission ehdotukset sähkömarkkinamallin muutoksista

Sähkökauppa-asetus

- Suojausmarkkinoiden kehittäminen
 - Virtuaalisten aluekeskusten (virtual trading hub) perustaminen (vrt Pohjoismainen systeemihintaan perustuva malli)
 - Keskitetyn kauppapaikan olisi tarjottava siirto-oikeustuotteita jokaisen tarjousalueen ja virtuaalisen kaupankäyntipaikan välillä
- Kantaverkonhaltijoille mahdollisuus hankkia huipuntasaustuotteita vähentämään sähkön kysyntää huipputunteina
- Pieniä muutoksia vuorokausi- ja päivän sisäiseen sähkökauppaan
 - Rajat ylittävän päivän sisäisen kaupan sulkeutuminen aikaisintaan 30 min ennen reaaliaikaa 2028 lähtien
 - Vuorokausi- ja päivän sisäisillä markkinoille tarjousten vähimmäiskoko 100 kW tai vähemmän
 - **Ei esitetä muutoksia varsinaiseen sähkön pörssihinnan muodostusmekanismiin tai aseteta sähkön tukkuhinnalle katto-/lattiahintoja**

energiavirasto

Kiitos mielenkiinnostanne!
Kysymyksiä?

www.energiavirasto.fi

www.sahkonhinta.fi

@Paananen_Antti, @Energiavirasto

Reilua energiaa